

Continuüm van zorg: inleiding (secundair onderwijs)

Inhoud

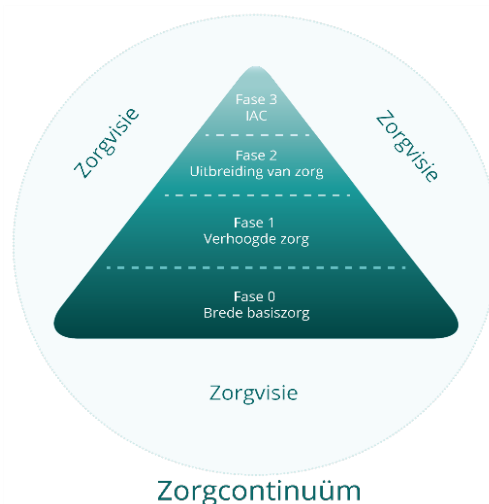
Inleiding		2
1	Zorg als een continuüm	3
2	Het fundament van het zorgcontinuüm: fase 0 - brede basiszorg - goed onderwijs - krachtige leeromgeving	3
3	Leerlingenbegeleiding als een opdracht voor elke leraar	4
4	Handelingsgericht werken (HGW) als motor voor het zorgcontinuüm	4
4.1	HGW is doelgericht.....	4
4.2	HGW gaat om wisselwerking en afstemming	5
4.3	Onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal	5
4.4	Leraren maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe	6
4.5	Positieve aspecten van leerlingen, leraren en ouders zijn van groot belang	6
4.6	De betrokkenen werken constructief samen	6
4.7	De werkwijze is systematisch en transparant	7
5	Zorgbreed en kansrijk onderwijs is teamwerk	7
5.1	Begeleidende klassenraad	8
5.2	Vakgroep	8
5.3	Ondersteunend personeel	8
5.4	Leerlingenbegeleider en cel leerlingenbegeleiding	8
5.5	GOK-coördinator	9
6	Brede basiszorg (fase 0)	10
7	Instrumenten/bronnen	10
8	Bibliografie	10

Inleiding

De meeste scholen gebruiken het zorgcontinuüm al vele jaren om het eigen beleid op leerlingenbegeleiding vorm te geven. Die leerlingenbegeleiding blijft niet beperkt tot de leerlingen die nood hebben aan extra begeleiding. Elke leerling heeft recht op onderwijs dat zoveel mogelijk aansluit bij wat hij nodig heeft. Alle leerlingen profiteren van goed onderwijs en van een goed uitgebouwd GOK- en zorgbeleid. Bovendien zullen leerlingen uit kansengroepen en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften daar extra voordeel uit halen. Maatregelen op schoolniveau en in jouw klas gaan daarbij hand in hand.

In het zorgcontinuüm onderscheiden we vier fasen:

- **Brede basiszorg (fase 0)**
Je stimuleert de ontwikkeling van alle leerlingen. Je doet dat door een krachtige leeromgeving uit te bouwen, de leerlingen systematisch op te volgen en actief te werken aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren. Een goed uitgebouwd beleid maakt een leeromgeving mogelijk die tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van een diverse groep leerlingen.
- **Verhoogde zorg (fase 1)**
Soms volstaat de brede basiszorg niet (meer) om aan de onderwijsbehoeften van een leerling tegemoet te komen. Je voorziet in extra begeleiding, bijvoorbeeld in de vorm van (extra) differentiërende, remediërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Je hoeft daarvoor nog geen beroep te doen op externe hulp.
- **Uitbreiding van zorg (fase 2)**
Voor een aantal leerlingen volstaat de verhoogde zorg niet. Er is nood aan bijkomende inzichten. Zowel je school als de ouders of de leerling zelf kunnen dat signaleren aan het CLB. Het kan de start betekenen van een handelingsgericht diagnostisch traject (HGD-traject) dat eventueel uitmondt in een (gemotiveerd) verslag. In deze fase blijft de school de maatregelen uit de fase van verhoogde zorg verderzetten.
- **Individueel aangepast curriculum (fase 3)**
Een beperkt aantal leerlingen beschikt over een verslag. Die leerling heeft de keuze om studievoortgang te maken binnen het gewoon onderwijs met een individueel aangepast curriculum (IAC) of om de overstap te maken naar het buitengewoon onderwijs.

Figuur 1: Zorgcontinuüm Prodia

Afhankelijk van de behoeften van de leerling zal de begeleiding een andere invulling krijgen. Waar de begeleiding in het begin van het continuüm dezelfde is voor alle leerlingen, wordt die in de volgende fasen intensiever en focust ze op een steeds kleinere groep leerlingen. Naarmate de leerling meer ondersteuning nodig heeft, worden andere maatregelen genomen en verandert de samenwerking tussen de verschillende betrokkenen (individuele leraren, begeleidende klassenraad, cel leerlingenbegeleiding, CLB, leerlingen, ouders, ondersteuners en andere externen).

In deze bouwsteen werken we de fasen 1, 2 en 3 van het zorgcontinuüm verder uit. Aan fase 0 wijden we een aparte bouwsteen [Goed onderwijs - krachtige leeromgeving](#). Eerst beschrijven we

een aantal uitgangs- en aandachtspunten. Ze zijn van toepassing op elke fase en van cruciaal belang om het beleid op leerlingenbegeleiding vorm te geven.

1 Zorg als een continuüm

Het zorgcontinuüm vormt één doorlopend, aansluitend geheel. De noden van leerlingen zijn niet strikt in fasen af te bakenen. Daarom zijn in de voorstelling van het zorgcontinuüm de fasen van elkaar gescheiden met een stippellijn. Je vraagt je niet af in welke fase de leerling op dit moment zit. Je stelt de vraag hoe intensief een leerling best begeleid wordt en wie je daarbij kan helpen. Het zorgcontinuüm schrijft niet voor welke concrete acties je doet in welke fase, noch wil het leerlingen rigide koppelen aan een bepaalde fase. Op zich zegt het zorgcontinuüm niets over specifieke kenmerken van een leerling.

De stippellijnen zorgen er ook voor dat de fasen van het zorgcontinuüm er niet in elke school hetzelfde uitzien. Scholen die al verder staan, zullen een bredere basiszorg hebben. Dat kan op verschillende manieren.

Voorbeeld

- *Een passende maatregel die je voor één leerling toepast (bijvoorbeeld een koptelefoon laten opzetten om zich beter te kunnen concentreren tijdens individueel werk), kan na verloop van tijd deel gaan uitmaken van de brede basiszorg, omdat je hem beschikbaar maakt voor alle leerlingen.*
- *Een school met veel ex-OKAN leerlingen kan extra inzetten op taal in de brede basiszorg.*

Het zorgcontinuüm zit ingebed in de schooleigen visie op zorg en kansen en kan structuur geven aan de organisatie van leerlingenbegeleiding in een school. Zo overleg je voor een leerling met een verslag met externe partners om een IAC-plan op te stellen (zie fase 3), maar blijf je voor die leerling, net als voor alle andere leerlingen, sterk inzetten op de brede basiszorg, zodat ook die leerling met de groep kan participeren aan het klasgebeuren.

2 Het fundament van het zorgcontinuüm: fase 0 - brede basiszorg - goed onderwijs - krachtige leeromgeving

Zorg en kansen bieden, begint bij goed onderwijs. Dat vormt de essentie van fase 0. Je school heeft een visie op hoe ze kwaliteitsvol onderwijs invult. Daarbij houdt ze rekening met de grote verschillen tussen leerlingen.

Een goed uitgebouwde brede basiszorg zorgt ervoor dat leerlingen tot een optimale ontwikkeling komen. Een gevolg is dat minder leerlingen nood hebben aan extra ondersteuning. Tegemoetkomen aan de verschillen tussen leerlingen kan door voldoende te differentiëren (zie bouwsteen [Goed onderwijs - krachtige leeromgeving](#)). Maatregelen, oorspronkelijk voor een bepaalde leerling ingevoerd, worden gaandeweg deel van de basisdidactiek van elke leraar. Ook leerlingen zonder ASS profiteren bijvoorbeeld van een gestructureerde aanpak en een zekere voorspelbaarheid. Fase 0 wordt daardoor breder, met als gevolg dat minder leerlingen nood hebben aan specifieke maatregelen in fase 1. Het aantal begeleidingsplannen beperk je tot die leerlingen die er echt nood aan hebben en tot de maatregelen die voor die specifieke leerlingen noodzakelijk zijn.

Fase 0 wordt uitgebouwd als een krachtige leeromgeving. Krachtige leeromgevingen zijn leersituaties die sterk uitdagend zijn. Ze bevatten veel doe-activiteiten, probleemsituaties die

aangepast zijn aan het niveau van de leerling en leerrijke inhouden. Bij zulke leeromgevingen voelen leerlingen zich maximaal betrokken.

UDL (*universal design for learning*) is een andere invalshoek om op klasniveau tot een brede basiszorg te komen. UDL neemt het curriculum als uitgangspunt en zoekt daarbij naar manieren om dit toegankelijk te maken voor alle leerlingen. Kortom, hoe universeler het onderwijs wordt georganiseerd, hoe minder redelijke aanpassingen nodig zijn.

3 Leerlingenbegeleiding als een opdracht voor elke leraar

De begeleiding van de leerlingen begint in jouw klas. Het beperkt zich niet tot de leerlingenbegeleider of een beperkt aantal personeelsleden. Het is een taak van elke individuele leraar en bij uitbreiding van het volledige schoolteam. Dat kan enkel als voldaan is aan een aantal voorwaarden:

- Je ziet jezelf niet louter als lesgever, maar bent naast vakinhoudelijk expert ook expert op pedagogisch en didactisch vlak, met aandacht voor de ontwikkeling van de totale leerling.
- Je voelt je voldoende handelingsbekwaam om dat in de praktijk te brengen. Dat is geen evidentie. De grote diversiteit in je leerlingengroep vraagt heel wat competenties van jou. Daarbovenop komen de hoge verwachtingen van ouders en de samenleving. Een globale aanpak op schoolniveau, met aandacht voor de kansen om te groeien én voor de professionalisering van jou en je collega's, kan dat mee helpen kanaliseren. Daarom verwijzen we in wat volgt geregeld naar de ondersteuningsbehoeften van de leraar als een onderdeel van het zorgcontinuüm.

4 Handelingsgericht werken (HGW) als motor voor het zorgcontinuüm

Handelingsgericht werken (Pameijer, Denys, Timbremont, & Van De Veire, 2018) biedt je als school en als leraar in de eerste plaats een bril om te kijken naar de begeleiding van de leerlingen. In die zin is het geen totaal andere manier van werken. De visie en methodiek van HGW kunnen je school helpen om haar werking te optimaliseren. Het bundelt de krachten van alle actoren en beïnvloedt alle aspecten van het GOK- en zorgbeleid en alle fasen van het zorgcontinuüm.

HGW vertrekt vanuit zeven uitgangspunten. We lichten ze hieronder toe. De uitgangspunten zijn sterk met elkaar verweven. Je streeft als school met andere woorden alle uitgangspunten na. Ze zijn herkenbaar voor de praktijk, al is het tegelijk een grote uitdaging om ze consequent toe te passen. De uitgangspunten van het HGW overstijgen dit hoofdstuk over het zorgcontinuüm. Het is een waardevolle manier om het volledige GOK- en zorgbeleid vorm te geven. Impliciet zijn de uitgangspunten aanwezig doorheen het hele vademecum. In deze paragraaf belichten we ze expliciet.

4.1 HGW is doelgericht

Elke actie moet nodig en nuttig zijn in functie van het beoogde doel. Breed geformuleerd is dat het creëren van optimale ontwikkelingskansen. Bij het nemen van maatregelen voor individuele leerlingen of leerlingengroepen bestaat over de concreet geformuleerde doelen een consensus bij alle betrokkenen over de wenselijkheid en haalbaarheid ervan.

Tips

- Bepaal waar je naartoe wilt.
- Bepaal waarom en welke informatie nodig is om efficiënt te handelen.
- Onderzoek alleen wat strikt noodzakelijk is om de vraag te beantwoorden.
- Evaluatie moet in verhouding staan tot de informatie die ze oplevert over de onderwijsbehoeften.
- Het resultaat van een goed overleg is een advies dat antwoord geeft op de hulpvraag, dat voor alle partijen wenselijk en haalbaar is en dat door iedereen gedragen kan worden.

4.2 HGW gaat om wisselwerking en afstemming

Er is voortdurend wisselwerking en wederzijdse beïnvloeding tussen de leerling en zijn context. De begeleiding heeft aandacht voor deze leerling in deze klas, bij deze leraar, op deze school, met deze ouders ...

Tips

- Zoek wat veranderbaar is bij de leerling, in de onderwijsleeromgeving, bij de ouders of opvoeders.
- De context kennen geeft handvatten om te handelen. Gebruik die gericht bij het formuleren van adviezen.
- Respecteer verschillen tussen leraren, leerlingen en hun ouders. Maak daarom steeds een advies op maat en na overleg.

4.3 Onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal

De begeleiding van een leerling richt zich op wat de individuele leerling nodig heeft. Zo kan het aanbod beter afgestemd worden op zijn specifieke noden. Dat veronderstelt dat jij en je collega's zich bewust zijn van de (grote) verschillen tussen leerlingen en daarop inspelen.

Reflectie- vragen

- Wat zijn de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling? Ga in de eerste plaats na wat een leerling nodig heeft (aanpak, aanbod, ondersteuning) in plaats van wat de leerling heeft (diagnose, stoornis).
- Hoe ziet het gewenste aanbod en/of de gewenste aanpak eruit voor die leerling?
- Welke aanpak, instructies, opdrachten, materialen, leeractiviteiten, feedback zijn wenselijk bij die leerling? Wat heeft een positief effect?
- Welke (specifieke) onderwijsbehoeften kan je koppelen aan bepaalde kenmerken van een leerling, gegeven de context en het na te streven doel? Hoe kan je de aanpak afstemmen op wat de leerling hier en nu nodig heeft?

4.4 Leraren maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe

Dit uitgangspunt benadrukt de centrale rol van elke leraar. Jij maakt het elke dag waar in de klas en bent zo de spilfiguur van de ontwikkeling en ontplooiing van de leerlingen. En als je nood hebt aan ondersteuning durf je dat ook vragen. Ook dat is een eigenschap van een professional.

Ouders die achter jouw aanpak staan en hun kind dat laten weten, ondersteunen zowel hun kind als jou. Leerlingen die het moeilijk hebben op school, hebben ouders en een leraar nodig die op één lijn zitten en elkaars aanpak respecteren. Daarmee ondersteunen ze het leren en het gedrag van de leerling.

Reflectie- vragen

- Waarin ben ik sterk? Hoe kan ik mijn collega's ondersteunen om sterker te worden?
- Wat heb ik als leraar nodig om de leerling het gewenste onderwijs te kunnen bieden? Welke ondersteuningsbehoeften heb ik?
- Wat zijn de vragen en ondersteuningsbehoeften van de ouders? Wat hebben zij nodig om hun kind te helpen binnen de grenzen van wat voor hen haalbaar is?

4.5 Positieve aspecten van leerlingen, leraren en ouders zijn van groot belang

Al te vaak ligt de focus op de problemen, op wat niet goed gaat. HGW gaat uit van het positieve. Aandacht voor het positieve en de sterke kanten biedt een perspectief en vormt soms een tegengewicht voor een te negatief beeld van de leerling en/of zijn context.

Tips

- Heb aandacht voor het positieve en de sterke kanten van de leerling. Dat biedt tegengewicht tegen een té negatief beeld van de leerling, de leraar, de klas, de school en de ouders.
- Positieve kenmerken van leerling, leraar en ouders en ook situaties waarin de problemen niet voorkomen, zijn aanknopingspunten om te handelen.
- Het positieve versterken leidt tot betere resultaten dan het zwakke of negatieve ombuigen.

4.6 De betrokkenen werken constructief samen

Personeelsleden, CLB, ouders en leerlingen participeren actief en als partners, elk vanuit hun eigen deskundigheid. Personeelsleden van de school en de CLB-medewerkers zijn de professionals, ouders en leerlingen zijn ervaringsdeskundigen. Vragen en opmerkingen van ouders en leerlingen worden ernstig genomen.

Tips

- Neem alle vragen, zorgen en verwachtingen ernstig en respecteer ze.
- Verwoord het belang van samenwerken.
- Beschouw de leerling als een belangrijke partner:
 - De manier waarop hij zichzelf ziet, bepaalt zijn gedrag en motivatie om te veranderen.
 - Hij heeft zelf vaak goede verklaringen en simpele oplossingen.
 - Praat niet alleen over en tegen hem, maar vooral ook mét hem.

4.7 De werkwijze is systematisch en transparant

Een systematische aanpak komt de leerlingenbegeleiding ten goede. Er worden heldere afspraken gemaakt over wie wat tegen wanneer doet en waarom dat best op die manier gebeurt. De transparantie komt tot uiting in het feit dat alle betrokkenen de gemaakte afspraken kennen en naleven.

Tips

- Wees nauwkeurig en volledig in het verzamelen van relevante informatie. Dat verhoogt de kans op een goed advies.
- Formulieren en documenten zijn doordacht en functioneel opgesteld met de bedoeling steun te bieden en geen planlast te veroorzaken. We registreren alleen wat 'need to know' is, niet 'nice to know'. Alle stappen overzichtelijk systematiseren komt een samenhangende en goed onderbouwde besluitvorming ten goede.
- Systematisch werken geeft houvast, vormt een leidraad en geheugensteun voor zorgteam en CLB-medewerkers.
- Transparantie: iedereen kent, begrijpt en gebruikt de afgesproken werkwijze. Dat komt ook de sfeer, de relaties en het proces van acceptatie ten goede. Ouders, leraren en leerlingen weten wat er gebeurt en waarom. Ze worden nauw betrokken.

5 Zorgbreed en kansrijk onderwijs is teamwerk

Een globale aanpak op schoolniveau omvat vele aspecten: een duidelijke zorgvisie, ondersteuning door de directie, aandacht voor professionalisering ... Een onmisbaar onderdeel is samenwerking. Je staat er als leraar niet alleen voor. Je kunt terugvallen op collega's die jou ondersteunen. Zorgbreed en kansrijk onderwijs is per definitie teamwerk. De verschillende vormen van samenwerking en ondersteunende structuren zijn enkel effectief als de werking op elkaar is afgestemd. We geven ze een plaats in deze inleiding omdat ze niet zomaar in één fase van het zorgcontinuüm zijn onder te brengen. In die zin belichamen ze de continuümgedachte. Al zijn er wel verschillen. Zo ligt de focus van de begeleidende klassenraden, de vakgroepen en het ondersteunend personeel eerder in de fasen 0 en 1, terwijl de leerlingenbegeleider en de cel leerlingenbegeleiding vooral een rol spelen in de fasen 1, 2 en 3.

5.1 Begeleidende klassenraad

Als leerlingenbegeleiding een opdracht is voor elke leraar, kijken we op teamniveau in de eerste plaats naar de begeleidende klassenraad. Hij neemt de collectieve verantwoordelijkheid voor de begeleiding van de leerlingen op zich.

De klassenraad heeft aandacht voor de individuele leerling en voor het functioneren van de klasgroep. Alle leden van de begeleidende klassenraad zorgen er mee voor dat in de loop van het schooljaar voldoende informatie wordt verzameld op basis waarvan je de leerlingen op geregelde tijdstippen met het oog op concrete ondersteuning en begeleiding bespreekt. De vorming van de totale leerling staat daarbij voorop. Na een analyse van de gegevens maakt de klassenraad afspraken over de verdere opvolging en begeleiding. Tijdens het hele proces streef je een hoge betrokkenheid van de leerling en zijn ouders na.

Het systematisch opvolgen van de leerlingen door de begeleidende klassenraad is een cruciale schakel in het geheel van de leerlingenbegeleiding. Samen met je collega-leraren en de personeelsleden en externen die de leerlingen mee begeleiden, nemen jullie beslissingen. Door alle relevante informatie op te nemen in het dossier van de leerling, krijgt de begeleidende klassenraad zicht op de evolutie van de leerling doorheen het schooljaar. Het leerlingendossier biedt op die manier een goede basis om de leerling op een gepaste wijze te begeleiden en om de delibererende klassenraad op het einde van het schooljaar een verantwoorde beslissing te laten nemen.

5.2 Vakgroep

Terwijl de begeleidende klassenraden de begeleiding van de leerlingen als uitgangspunt nemen, vertrekken de vakgroepen vanuit de vakken en de daar bijhorende leerplannen. De kerntaak van een vakgroep is de optimalisatie van de manier waarop het lerarenteam de doelstellingen van een vak of vakdomein bereikt. Een vakgroep bewaakt de samenhang tussen de leerjaren en graden. Daarvoor maakt hij afspraken over didactische aanpak, planning, keuze van leermiddelen, infrastructuur, evaluatie ... Die gelijkgerichtheid is nodig om de leerlingen een optimaal leerkader aan te bieden.

5.3 Ondersteunend personeel

De leden van het ondersteunend personeel vormen een aparte personeelscategorie. Zowel de opvoeders als de administratief medewerkers kunnen belangrijke actoren zijn bij de begeleiding van de leerlingen. Onder meer door hun toezicht op de speelplaats en via contacten met ouders (over afwezigheden en dergelijke) hebben zij het voordeel om zaken te kunnen signaleren die in de klas niet altijd zichtbaar zijn. Op die manier beschikken zij vaak over betekenisvolle informatie voor de begeleiding van een leerling. De informatie wordt dan meestal doorgespeeld naar de directie of de leerlingenbegeleider.

5.4 Leerlingenbegeleider en cel leerlingenbegeleiding

De meeste scholen hebben één of meerdere leerlingenbegeleiders en een cel leerlingenbegeleiding. Sinds het decreet leerlingenbegeleiding is het aanduiden van één of meer personeelsleden die geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk zijn voor de leerlingenbegeleiding, verplicht. De school beslist zelf over de invulling van hun opdrachten.

Voor de leerlingenbegeleider kunnen dat bijvoorbeeld de volgende twee clusters van taken zijn:

- Het coachen en ondersteunen van leraren en opvoeders bij het begeleiden van leerlingen: een goede leerlingenbegeleider kan niet alle vragen en problemen in zijn eentje opvolgen. Door de leraren te ondersteunen, kunnen die laatsten zelf de nodige expertise opbouwen en dat in hun opdracht integreren.
- Het begeleiden van leerlingen: leerlingen kunnen ook zelf bij de leerlingenbegeleider terecht met problemen of vragen. De leerlingenbegeleider staat in voor de begeleiding van de leerling. Deze kan verschillende vormen aannemen. In vele gevallen werkt de leerlingenbegeleider daarvoor nauw samen met de leraren. Wanneer een leerling aan de leerlingenbegeleider informatie uit zijn privéleven of andere privacygevoelige informatie meedeelt, kan het echter gebeuren dat de leerling expliciet vraagt om de leraren niet te informeren. Cruciaal is dan wat de leraren moeten weten om op een pedagogisch verantwoorde wijze met de leerling om te kunnen gaan.

Als personeelslid van de school beschikt een leerlingenbegeleider niet over een beroepsgeheim. Hij is enkel gebonden aan discretieplicht, dat in tegenstelling tot de CLB-medewerker. Een leerlingenbegeleider handelt steeds binnen de onderwijssetting en doet niet aan jeugdhulpverlening. Dat houdt ook in dat de directie steeds geïnformeerd wordt door de leerlingenbegeleider. Vaak gebeurt dat tijdens de cel leerlingenbegeleiding. De leerlingen moeten dat wel weten.

De cel leerlingenbegeleiding bestaat meestal uit de leerlingenbegeleider(s), een lid van het directieteam, de CLB-medewerker en andere personeelsleden (bijvoorbeeld de graadcoördinator of een opvoeder). Aansluitend bij het takenpakket van de leerlingenbegeleider kan de cel de volgende taken op zich nemen:

- het uitbouwen, coördineren en evalueren van het zorgbeleid;
- het ondersteunen van de leden van het schoolteam bij de begeleiding van de leerlingen waardoor die personeelsleden zelf competenter worden om de leerlingen te begeleiden;
- het zelf aanpakken van een aantal leerlingenproblemen als het gaat om zeer ernstige problemen of vragen waarover nog weinig expertise voorhanden is. Vaak zijn die gelinkt aan het psychisch en sociaal functioneren van de leerlingen.

Naast een goede inhoudelijke aanpak zal het een belangrijke taak zijn om de werking af te stemmen op de andere overlegstructuren. Zeker met de begeleidende klassenraad wordt er voortdurend uitgewisseld en gecommuniceerd, binnen de krijtlijnen van het juridisch-deontologisch kader.

5.5 GOK-coördinator

De coördinatie van het GOK-beleidsplan wordt aan de GOK-coördinator toevertrouwd. De meerwaarde is de blik van de GOK-coördinator: hij kijkt vanuit de kenmerken van de sociale, economische en culturele groep(en) waartoe de leerlingen behoren en zoekt hoe er aan de noden tegemoet gekomen kan worden.

De GOK-coördinator speelt de rol van innovator, coördinator op school- en leraarniveau, coach van leraren, organiseert en stimuleert. Hij zoekt een breed draagvlak bij alle personeelsleden.

6 Brede basiszorg (fase 0)

In punt 2 schreven we al dat een brede basiszorg het fundament vormt van het zorgcontinuüm. Finaal gaat het over goed onderwijs. Wat is de visie van de school? Hoe ga je aan de slag met het opvoedingsproject en de leerplannen? Hoe differentieer en evalueer je? Hoe maak jij dat elke dag waar in de klas? Welke afspraken maak je daarover met je collega's? Goed onderwijs en een krachtige leeromgeving overstijgen het zorgcontinuüm. We zitten hier recht in het hart van wat onderwijs zo sterk maakt: het lesgeven, de dagelijkse interactie tussen jou en je leerlingen.

Net omdat het zo'n fundamenteel gegeven is, lichten we de brede basiszorg uit deze bouwsteen over het zorgcontinuüm en wijden we er een aparte bouwsteen [Goed onderwijs - krachtige leeromgeving](#) aan.

7 Instrumenten/bronnen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

- [Rol van PBD en CLB in het versterken van leerlingenbegeleiding op school](#)
- linkid.be
- [Algemene Pedagogische Reglementering nr. 2, De begeleidende klassenraad in de loop van het schooljaar](#)
- [De leerlingenbegeleider en de cel leerlingenbegeleiding in het secundair onderwijs](#)
- [Leerlingenbegeleiding in de secundaire school - Communiceren over privacygevoelige informatie](#)
- [Enkele deontologische en juridische aspecten van leerlingenbegeleiding in het gewoon secundair onderwijs](#)

8 Bibliografie

Pameijer, N., Denys, A., Timbremont, B., & Van De Veire, H. (2018). *Handelingsgericht werken - Samenwerken aan schoolsucces*. Leuven: Acco.

